

บทนำ มติชน

เปิดพื้นที่

สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติอยู่ระหว่างการรวบรวมเนื้อหา ร่างรัฐธรรมนูญรายมาตรา เพื่อนำมาพิจารณาแก้ไขเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณะกรรมการการกฤษฎีการ่างรัฐธรรมนูญ หลังจากอภิปรายร่างแรกปลายเดือนที่ผ่านมา ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีบทบัญญัติใหม่ มีเคยปรากฏมาก่อนในเรื่องสำคัญๆ หลายมาตรา มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ค่อนข้างมาก นักวิชาการบางกลุ่มมองว่าขัดกับหลักการประชาธิปไตย สอดคล้องความเห็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เรียกร้องให้แก้ไขเนื้อหาขณะเดียวกัน ก็มีข้อเรียกร้องให้จัดทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญด้วย เนื่องจากเป็นกฎหมายแม่บทการปกครองประเทศ กระทบส่วนได้ส่วนเสียของประชาชนทุกคน ควรเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจ การให้คณะหนึ่งคณะใดตัดสินใจโดยลำพัง อาจไม่เป็นที่ยอมรับ

สำนักโพลหลายแห่ง อาทิ นิด้าโพล กรุงเทพโพลล์ เผยแพร่การสำรวจความคิดเห็นประชาชนที่มีต่อเนื้อหา ร่างรัฐธรรมนูญบางมาตราล่าสุด ส่วนใหญ่ผลปรากฏตรงกัน นั่นคือ เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ แต่อยากแก้ไขเนื้อหา เช่น ที่มานายกรัฐมนตรี ที่มา ส.ว. การอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ฯลฯ ขณะที่มาสเตอร์โพล มหาวิทยาลัยมหิดล ระบุว่าแกนนำชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนับสนุนให้จัดทำประชามติ เพราะยังมีบางประเด็นไม่ชัดเจน ประชาชนจะได้มีส่วนร่วมในรัฐธรรมนูญ การทำประชามติมีผลดีในแง่ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งในอนาคต และเป็นรัฐธรรมนูญฉบับทุกฝ่ายยอมรับได้ ผลสำรวจความคิดเห็นประชาชน ตรงกับนักวิชาการสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ที่เรียกร้องก่อนหน้านี้ให้ทบทวนเนื้อหา และสนับสนุนการทำประชามติ

คณะกรรมการการกฤษฎีกายืนยันเปิดกว้างรับฟังความเห็น แต่แนวปฏิบัติยังเป็นที่ตั้งคำถามเนื่องจากขอรอการยืนยันมติแก้ไขเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น ถึงจะนำมาพิจารณาปรับแก้ เท่ากับตัดขาด เสียงจากภายนอกแทบไม่มีความหมายในเมื่อยังอยู่ในขั้นตอนทบทวนได้ กรรมการมีอำนาจเต็ม ควรให้ความสำคัญกับเสียงเห็นต่างที่ไม่มีส่วนร่วมตามกระบวนการ นำไปพิจารณาใคร่ครวญปรับแก้จริงจัง เพื่อให้เนื้อหาสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย เรื่องการทำประชามติก็เช่นกัน เป็นอีกกระบวนการของการเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ที่หลายฝ่ายเห็นว่าเป็นผลดีมากกว่าเสีย ผู้เกี่ยวข้องมีอำนาจตัดสินใจ ยืนยันว่าฟังเสียงสะท้อนของทุกฝ่าย ขณะนี้ข้อมูลน่าจะเพียงพอระดับหนึ่ง จึงถึงเวลาที่จะต้องนำมาพิจารณาอย่างจริงจัง การทบทวนเนื้อหา การเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การส่งสัญญาณที่ถูกต้อง ล้วนแต่เป็นช่องทางสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการที่จะได้เนื้อหาที่เป็นประชาธิปไตย และได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง

คณะกรรมการการกฤษฎีกายืนยันเปิดกว้างรับฟังความเห็น แต่แนวปฏิบัติยังเป็นที่ตั้งคำถามเนื่องจากขอรอการยืนยันมติแก้ไขเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น ถึงจะนำมาพิจารณาปรับแก้ เท่ากับตัดขาด เสียงจากภายนอกแทบไม่มีความหมายในเมื่อยังอยู่ในขั้นตอนทบทวนได้ กรรมการมีอำนาจเต็ม ควรให้ความสำคัญกับเสียงเห็นต่างที่ไม่มีส่วนร่วมตามกระบวนการ นำไปพิจารณาใคร่ครวญปรับแก้จริงจัง เพื่อให้เนื้อหาสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย เรื่องการทำประชามติก็เช่นกัน เป็นอีกกระบวนการของการเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ที่หลายฝ่ายเห็นว่าเป็นผลดีมากกว่าเสีย ผู้เกี่ยวข้องมีอำนาจตัดสินใจ ยืนยันว่าฟังเสียงสะท้อนของทุกฝ่าย ขณะนี้ข้อมูลน่าจะเพียงพอระดับหนึ่ง จึงถึงเวลาที่จะต้องนำมาพิจารณาอย่างจริงจัง การทบทวนเนื้อหา การเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การส่งสัญญาณที่ถูกต้อง ล้วนแต่เป็นช่องทางสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการที่จะได้เนื้อหาที่เป็นประชาธิปไตย และได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง